

מעלות
מרוח ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

תחום בוגרים

שבת פרשת בלק

י"ד תמוז תשפ"ד

גיליון מס' 103
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

דרך העין עצמו, ושם נעשה הציור."

הנשמה, היא זו שרואה. המציאות כולה גנוזה בנשמה בכח, וראיית הדברים מוציאה את הדבר הנראה מן הכח אל הפועל. זהו התהליך המתרחש בעת שאנו רואים. היכולת שלנו לראות נובעת מן העובדה שהדברים כבר קיימים בנשמתנו, והראיה חושפת את מה שכבר קיים. בלא שהדברים קיימים בנשמה - אין יכולת לראות אותם. מכאן נלמד, שככל שהעיניים יפגשו עם דברים עמוקים יותר, כך הם יחשפו עומקים גדולים יותר בנשמת האדם. הראיה היא כלי להוציא אל הפועל את שגנו בנשמה, ולכן יש חשיבות בראיית דברים נכונים, גדולים ועמוקים.

זוהי משמעות הכתוב: "אם יוצר עין הלא יבית" (תהלים צ"ד, ט'). האדם רואה רק מפני שיש בו נשמה אלוקית הרואה את הכל, קל וחומר שיוצר העין, מקור הנשמה והראיה - רואה. כך גם יש להבין את פסוקי ההלל. "כמוהם יהיו עושיהם" - הפסל הוא גוף בלא נשמה, ולכן "עיניים להם ולא יראו". כיון שאין להם נשמה, הרי שאין לעיניהם משמעות, והם אינם רואים. עושי הפסלים מלמדים על עצמם, שאין הם מכירים בנשמתם, ועל כן הם כפסל. עושה הפסל יהיה כמוהו, כיון שאף ראיית האדם תלויה בנשמתו, והתכחשות לנשמה מובילה לבעיה בראיה.

הכיצד?

דבר זה אנו רואים אצל בלעם. יכול האדם לראות אף מלאכים, ויכול האדם שלא לראות גם דברים גשמיים. הרמח"ל מבאר, שהנשמה רואה אף את הצדדים הרוחניים שבמציאות, אך העיניים הם שמגבילות את הראיה לראיה גשמית. אולם, אף העין ברשות הקב"ה היא, וברצותו, יכולה העין לראות מלאכים. יכולתה של העין לראות תלויה בקב"ה, עד כמה הוא מאפשר למציאות להתגלות בפני האדם. השומר על עיניו בטהרה, יזכה שעיניו יהיו כלי לנשמתו, ויתגלו לו דברים רוחניים ועליונים.

מתוך שיעור שניתן בתאריך כ"ג בתמוז תשס"ד
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

"וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר שתם העין". מבאר רש"י: "שתם העין - עינו נקורה ומוצאת לחוץ וחור שלה נראה פתוח, ולשון משנה הוא כדי שישתום ויסתום ויגוב". עינו של בלעם היתה סתומה, כלומר: הוא היה סומא באחת מעיניו.

הראיה תלויה בכך שהקב"ה הוא היוצר את העין. הראיה איננה ענין טכני, של מפגש קרני האור עם קולטנים בעין, אלא ענין רוחני. היכולת שלנו לראות נובעת מן העובדה שיוצר העין הטביע בנו תכונה זו.

הרמח"ל (אדיר במרום ע"מ ער"ה) מבאר ענין זה:

"והענין הוא, כי אין יש דבר בכל הבריאה שאין חלק בנשמה כנגדה, וצריך שיהיה קשר בין חלקי הנשמה לבריאה. וזה כי הנשמה היא רואה הדברים ומצטיירים הדברים בעצמה, והוא כי בהשכילה על דבר אחד, הנה הדבר ההוא ודאי הוא שרש בה כבר, כמו שאמרנו. רק שעד שלא ראתה אותו ונצטיירה בצורתה, אין השרש ההוא שלם בה. וכשראתה אותו אז מצטיירת בה הצורה ההיא ממש, היינו באותו הכח שבה, שהוא שורש לדבר ההוא. ואז נקרא שהיא חושבת בדבר ההוא ויודעת אותו, להיותו מצויר בה. וזה כי הפרטים הם חלקי הכלל, והנשמה בה מושרש הכל, הכלל והפרט. והנה בכל פרט שתראה, תסתכל עליו עד שתדבקהו. ועד שאינה משגת, הוא כמו שיש איזה מניעה לפני עיניו שאינו יכול לראות, כך אינה רואה באמת הדבר ההוא. וכשתגבר בראיתה, אז תראה ויצטייר הדבר בה, אם כללי ואם פרטי..."

ונמצא שיש בנשמה כח רואה את הכל, לכל אשר תשים פניה להסתכל שם, ואם לא היה לה מונע תראנו, ויצטיירו בה. וראיית העין גם כן בדרך זה הוא, כי הנשמה בכח הבנתה הזאת מתפשטת דרך בקיעת העין ורואה ומצטיירת. אך באמצע נפסק הציור, והיינו כי בשובה להצטייר במקומה, תפגע בעין ותעבור דרך שם, ואז לא יהיה הציור אלא גשמי. שאם לא היה העין שם, היה יכול להצטייר אפילו כל דבר רוחני. אך מפני שעברה דרך העין, מה שהוא רוחני נשאר לחוץ. ונמצא שהנשמה מתפשטת דרך בקיעת העין, וחוזרת לשרשה

פינת הילדים

חשיבות חיפוש כפרסה וברש"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חוצים כלאוזה הכא...

3. מה זה יוצר אצל בלעם שהוא "הולך לעמו"?

2. מנין לנו שבלעם היה גדול מאביו?

1. מה פירוש המילה בארמית: "דחלתה"?

"מנקודת תצפית גבוהה הדבר נראה קרוב, ממקום נמוך עדיין הוא נראה רחוק. כן הדבר גם בזמנים.

המתבונן בהיסטוריה - תוך כדי התעלות על תקופתו - סוקר מאות שנים בסקירה אחת, אולם כשהצופה עומד על קרקע המציאות של ההווה, הרי המאורעות נראים מרוחקים זה מזה"

(רש"י הירש, פרשת בלק, על הפסוק "כי מראש צורים אראנו")

"מתי יהיה הסיום הבא?" "ואי רבינו מה זה היה?"
"בחיים שלי לא רקדתי ככה..."

אלה המשפטים ששמענו שוב ושוב אחר שיצאנו מהסיום הגדול בשיבה.
אנחנו רגילים לאירועים קדושים, לחוויות רוחניות ולשמחה של מצווה, אך לא כולם יודעים מה זה...
ב"ה זכינו ובשנים האחרונות ישנם עשרות שיעורים לנוער ובוגרים ביישובי הצפון. לדתיים, מסורתיים וגם כאלה שפחות...
עיקר הפעילות עוסקת בהנגשה התורה, באור התורה ובשמחה והטוב שהיא נותנת לנו בחיים.

בכל יום אני מוצא את עצמי חושב איך אני מביא להם "חוויה רוחנית" כמו שאנחנו מרגישים בשבת, בחגים ואפילו סתם כך ביום רגיל סביב עבודת ה'.
בסופו של דבר, אפשר לשמוע הרבה שיעורי תורה, אך בכדי שזה יחדור פנימה ללב ויבוא לידי ביטוי בחיי המעשה צריך להטמיע בהרגשה את האהבה לה' ואת השמחה של מצווה שזו היא השמחה האמיתית ופתאום כל העולם החיצוני כבר פחות מפתה.
ואין דבר יותר קדוש ומרומם מסיום כל התורה, משתופת עם כלל עם ישראל, מהתאמצות על עוד שורה ועוד דף בכדי שנגיע לסיום ולבסוף לשמוח עם כולם שזכינו, כן זכינו! להיות מהעוסקים בתורה ובעבודת ה'.
נוסף, שלפני כמה שבועות הגיעו כ-60 בני נוער לשבת התעלות במלון שיר למעלות. טעמו וראו כי טוב. היו שיחות מחזקות, ארוחות מלאות בשמחה ובשירים ובעיקר אווירה קדושה! היו שאמרו שזאת הפעם הראשונה שהם שומרים שבת/רואים מה זה שבת. ופשוט שאלו "מתי יש עוד"...
זכינו!

הרב יצחק קוך מעביר שיעורי תורה ביישובי הצפון

לפני שלושה שבועות קיבלתי הודעה שמצד אחד הפתיעה אותי – ומצד שני לא הייתי מופתע שדבר כזה מגיע משיבת מעלות, ורק הישיבה יכולה להקים ולהצליח בדבר כזה גדול ומשמעותי!

ראש הישיבה הקים פרויקט לסיים את כל התורה כולה בשבוע!!!
איו עוצמה, איזה ראייה! ואיך ניתן להקים דבר כזה – ושלא אגיע להצטרף לעניין כזה גדול!?!?

לראות מה שבאמת קרה, הוא להבין שכלי להיות שם אי אפשר להבין את גודל המחשבה שהיתה בבסיס הרעיון.

מהרגע שהגעתי, שמתי לב שלא שכחו כלום – אפילו התרמת דם היתה חלק מהתוכנית!
וגם זה לא מפתיע – הישיבה בנויה על דרך ארץ והשפעה על האיזור והעם כולו.

אז איך התקיים הלימוד? מהבוקר עד הערב היו קולות של תורה, אנרגיה של אירוע של פעם בחיים, דבר שרק אור התורה וכח של צוות הישיבה יכול להופיע.

כל אחד בדף שלו, כל אחד בספר שהוא לומד. מבחורי הישיבה בשיעור א' ועד בוגרים של מחזורים משנים קודמות שהישיבה הייתה עדיין בהתחלתה. מהכולל החרדי שממוקם בתוך בית המדרש, ועד הבני מנשה שגרים באיזור.

אחדות העם – כאיש אחד בלב אחד, בדרך שרק ראש הישיבה יכול להגשים...

לא הגעת? פיספסת בענק!!! אבל לא לדאוג...אני שמעתי ממי שידוע – יש כבר דיבור על גידול הפרויקט לשנה הבאה...

אלי פאש גר בירושלים ומתנדב בסיוע לחיילים

יום בת מצווה | אביחי פואה | מחזור כ"ז

הגעת יום השבוע לישיבה יחד עם בתי הרביעית נגה, ליום בת מצווה שהישיבה ארגנה עבור כל הבוגרים שיש להם ילדה בכיתה ו'. מהרגע הראשון ועד סיום היום נהנינו כל כך מלימוד משותף משמעותי ורלוונטי, מקלפי שיה מקסימים שלמרות שאנחנו מורגלים בבית בשיח ושיתוף – הם פתחו משהו נוסף וכיפי, ממפגש נעים ואישי עם הרב והרבינית ויצמן, משי ערכי ונהדר שהבת שלי התרגשה ממנו מאד, מסיום קסום בפיקיעין ומארוחת ערב מפנקת.

הכל היה מאורגן בקפידה רבה ונתן לנו (וללא ספק גם לכל שאר האבות והבנות) תחושה של בית, ובעיקר בעיקר חיבור בין הישיבה שהיא המקור והשרש שלנו לבין הבנות היקרות שהן ההמשכיות שלנו. הנסיעה צפונה לישיבה תמיד מאתגרת ובימים אלו בפרט אך כמו שנגה בתי אמרה "היה כל כך שווה את זה" ואני חותם על כל מילה.

תודה לבית הישיבה על היוזמה המדהימה והמבורכת הזו. תודה לרב ולרבינית ויצמן. תודה למנכ"ל התותח חיים דדוש (השיעור שלנו השאיר חותם משמעותי בשיבה...). תודה לכל הרבנים שמצאו את הזמן בין לבין ובאו להחליף כמה מילים איתנו הבוגרים וכן עם בנותינו. תודה למנחם ויצמן על הארגון המופתי ועל ההוצאה לפועל בצורה הטובה ביותר ותודה לקב"ה על כל הטוב ועל כך שכיוון אותי אי שם לפני למעלה מ-20 שנה לבחור בישיבת מעלות. אשרינו שזכינו!

אביחי פואה נשוי + 6 גר בכרמי צור משמש כסמנכ"ל עמותת "משפחה אחת - One Family"

כח התווה ובית המדרש לרשע | הרב תמיר כהן

הרב קוק (איגרות ראי"ה ח"ב, איגרת שע"ה) קושר את בלעם ל"כח התווה". "תווה ובוהו" מתאר את מאורס העולם בעת שהכל היה מעורבב, שורה חשכה, ותכונת האבר ששמאפשר להבדיל - לא היתה קיימת. רק משנברא האור, ניתן היה להבדיל בין אור לחושך. "בוקר וידוע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו" (במדבר ט"ז, ה'). גבולות הבוקר והערב מעידים על הבחנה בין דרגות שונות בעולם. יש ישראל, יש גויים; יש כוהנים ויש לויים. רק דרך מדרגות אלו, שאמנם מצמצמות את גילוי האורה האלוקית, ניתן לקלוט אותה לפי כח הקיבול של העולם.

"הנצרות תבעה מן הפראים מה שלא היה בכוחם להגיע אליו, לפיכך נכשלה ונפלה ברשעה גדולה" (אורות ישראל ותחייתו ט"ו).

גם בלעם מצטרף לאותה שאיפה של טשטוש המדרגות בין ישראל לעמים, ומכח השקיעה ברשעה ובתווה מבקש לקלל את ישראל ולשבש את התקדמותו לקראת מילוי ייעודו.

הזיקה בין בלעם, הנצרות והרשעה, מתוארת אצל הרב באריכות באורות הקדוש - "עומק טוב ועומק רע" (אורות הקדוש ח"ב עמ' תע"ט-ת"צ). הרב שם כותב על תפקידה של הרשעה בעולם, שהיא יצירה מסודרת מהקב"ה. בשלב הנוכחי, הרשעה מולידה ספקנות ופסימיות, ואלו מוליכים יאוש, מבט שרואה רק רע ונותן לו ביטוי בהגות, באמונות, במעשה.

בלעם יצר בית מדרש שהתמחה בהסתכלות ברע, והעמיד תלמידים הרבה כפי שכותב הרב (אורות הקדוש עמ' תפ"ג):

"אמנם הרשעה עצמה חמושה היא בכלי זינה, נותנת היא רוח עועים בלב חכמי תווה, שופכת בוז על נדיבים, ומציגה גדודים, המגבירים את חילה, תלמידיו של בלעם הרשע, שהשתקע בעומק הרצון הגס, בכל מלוא כח חייו, בכל שיעור הקומה של השכלתו, חכמתו, שאיפתו וברק חזיונותיו. וספיחי הספיחים של תלמידיו תלמידיו הם הם אלה, המפריאים את רוחו, בעלי עין רעה ונפש גבוהה ורוח רחבה..."
נמצא, שיש קו מקשר בין בלעם הרשע שיסד את בית המדרש של העין הרעה והיאוש, ובין אותו האיש שיסד את הנצרות שלמראית עין מטיפה לטוב, אך באמת אף היא שקועה ברשעה וביאוש.
המדרש שמדבר על "נביאי אומות העולם" מדבר על בלעם ואותו האיש, ולמעשה, לכל בית המדרש שעמד לבלעם. לכן נוקט המדרש לשון רבים. הדוגמה המובאת עוסקת בבלעם, אך בלעם אינו אפיזודה, אלא שיטה המאפיינת בעלי כוחות רוחניים שקמו לגויים. שיטה המבקשת לטשטש את הבדלי הדרגות בין ישראל לגויים ולעקור את ישראל מן העולם.

נביאי ישראל, לא רק מזהירים ומדריכים בדרך התיקון, אלא אף כשהם מוכיחים, הם עושים זאת ברחמים, הן ביחס לישראל והן ביחס לאומות העולם. הדבר נובע מן החיבור שיש לישראל ולנביאיהם אל הכלל, והם שואפים להכניס גם את הגויים תחת כנפי השכינה, למרות שבהווה דבוקה בהם הרשעה. בסופו של דבר, גם הרשעה תחזור אל הטוב, ולכן כבר עכשיו ניתן להתייחס ברחמים לאומות העולם.

מתוך שיעורו של הרב שניתן בתאריך ה' תמוז תשס"ה השיעור המלא נמצא באתר הישיבה